

Kurhaus, dnešní Radium Palác. V blízkosti továrny na uranové doly, kde pracovali manželé Curieovi vyrůstala i luxusní lázeňská čtvrť. V roce 1930 se sem například přijelo léčit na devět tisíc hostů. Po druhé světové válce lázně rychle upadly. Mohl za to i boj o jadernou zbraň.

Příběh třetí: smrt v Jáchymově

Byl to velký poprask, když sovětské vojáky překročili dohodami vymezenou demarkační linii a obsadili Jáchymov. Stalin se rozhodl, že toto město vojskům ze „zlého kapitalistického světa“ nenechá ani o den více, než potřeboval. Po zkušenosti z Japonska bylo jisté, že Sověti musí mít stůj co stůj uran. A Jáchymov byl jediným otevřeným nalezištěm v zemích, které zůstaly pod Stalinovou vládou. Ještě v roce 1948, kdy byla podepsána mezistátní smlouva mezi Československem a Sovětským svazem o dodávkách uranu, tu pracovalo 300 dělníků.

Během několika následujících let jich sem bylo dovezeno více než dvacetkrát tolik. Protože nebylo kde brát dělníky, byly sem transportovány desítky tisíc válečných zajatců a politických vězňů. Stovky jich tu v nelidských podmínkách koncentračních táborů pod dohledem sovětských velitelů a československých dozorců zemřely. I kvůli tomu se zdejšími dolům přezdívalo a stále přezdívá Jáchymovské peklo. V roce 1955, kdy tu těžba kulminovala, odtud bylo vyvezeno 780 tun uranové rudy. I pro vězně byl na-

štěstí revír vyrabován za pár let, už v roce 1964 tu nebylo co těžit. Město, obětované zbrojním závodům, skončilo jako zdevastované.

Až jedenáct let po válce se Jáchymov začal otevírat a smělo se sem konečně bez propustky. S obnovou přerušené lázeňské tradice se pak začalo v šedesátých letech. V osmdesátých pak do lázní už přijíždí kolem 18 tisíc hostů, zhruba pětina ze zahraničí a počty se stále zvyšují.

Dnešní příběh

Přijedete-li do Jáchymova nyní, uslyšíte hlavně němčinu. Němci jsou vedle Čechů nejčastějšími návštěvníky lázní. K dispozici jim je nejen historický Radium Palác, ale modernější lázeňský dům Běhounek a Curie. Pomalu se zde daří opravovat nejvýznamnější památky. I když je ve vzhledu zřetelný rozdíl mezi malým lázeňským centrem a okolními čtvrtěmi, je Jáchymov zajímavým východiskem k výletům po Krušných horách.

Alespoň na chvíli se ale ve městě zastavte. Přestože je bolševická devastace znát (ve vysídleném městě zmizelo v 50. a 60. letech více než tři sta historických domů), byl Jáchymov v roce 1992 vyhlášen městskou památkovou zónou.

Na severním cípu či spíše vrchu města, které od lázeňského centra dělí převýšení skoro 200 metrů, stojí vedle dominanty pozdně gotického kostela sv. Jáchyma Královská mincovna. Byla vystavěna z popudu Ferdinanda I. v polovině 17. století. Dnes v ní najdete muzeum. Otevřeno je od středy do neděle od 9 do 12 a od 13 do 17 hodin (návštěvu si dohodněte na čísle 353 811 695).

Samotný chrám, který stojí na vybouraném rozlehlém prostranství velmi osaměle, byl coby první protestantský v zemi postaven v letech 1534 – 1540. V době mohutné rekatolizace jej jezuité po bitvě na Bílé hoře přesvětili.

Velikost chrámu svědčí o dávném bohatství Jáchymova. Při ohromném požáru mě-

TIP NA VÝLET

Chcete-li se vypravit po okolí Jáchymova na kole, zkuste náročnější značený **okruh vedoucí přes nejvyšší vrch Krušných hor Klínovec**. Jde o trasu č. 5 z mapy KČT Krušné hory západ, trasa měří zhruba 45 kilometrů. Vede z nejvýše položeného městečka ve střední Evropě – Božího Daru, který je ve výšce 1028 m n. m. Boží Dar je jedno ze známějších středisek zimních sportů v Krušných horách. Po dvou kilometrech dorazíte ke proslulému Božidar-skému rašeliníšti. To má opět své „nej“. Je to největší přírodní rezervace v pohorí. Okolím vede 3,5 kilometru dlouhá naučná stezka. Po sedmi kilometrech jízdy se dostanete k bývalému uranovému dolu Eduard. Po sjezdu do Jáchymova vás pak čeká velmi náročné stoupání na Klínovec. Převýšení, které při výjezdu na 1244 vysokou horu absolvujete, má kolem sedmi stovek metrů. Cestu si však můžete ulehčit, vy-

jedete-li z Jáchymova na Klínovec lanovkou. Po horských pláních zamiřte zpět k Božímu Daru.

Kratší a mnohem méně náročný je výlet, který nabízí zdejší Hornický spolek Barbora. **Naučná stezka Jáchymovské peklo** představuje tu nejsmutnější část zdejší historie. Dozvíte se vše o 18 koncentračních táborech, které byly v okolí města v letech 1949 až 1953. Délka stezky je zhruba 8,5 km. Vede po žluté turistické značce. Na stezku se lze napojit z Jáchymova, od Abertamské křižovatky. Na každém zastavení stezky je informační tabule. Úvodní zastávka je před kostelem sv. Jáchyma a vede kolem dolu Svornost na Šlikův hrad. Hornický spolek Barbora je schopen zajistit odborný výklad a dokonce i průvodce z řad bývalých politických vězňů. Kontakt na tel.: 353 811 881 nebo e-mail: ic-jachymov@volny.cz

FOTO: MARCELA ZAHORSKÁ

Magazín IN spolupracuje s agenturou Czechtourism